

Broj 7 • srijeda, 16. juni/lipanj 2010. godine

Kartke

Prvi put
književna
kritika:
**Sluškinjina
priča**

Od
vandalizma
do
umjetnosti

Dva
lica
**Prvog
maja**

Ljeto s
ONAuBiH

**Čestitamo vam
(ne)proslavljeni
dan slobode medija**

ONAUBIH

Foto-Trek Voyager

Set the course, for home! aye captain!

Piše: Darko Marić
(darko.marićbh@gmail.com)

Omladinska Novinska Asocijacija je i ove godine pružila mogućnost mladim snagama, zainteresiranim za fotografiju, edukaciju i sudjelovanje na projektu „Fotonovinarstvo“.

Poradi želje za što kvalitetnijim i interesantnijim radom s mladim ljudima, ONA u BiH je i ove godine odlučila projektnu shemu obogatiti za još jedan projekt koji će mladim ljudima dati potpun osjećaj predanosti i aktivnog sudjelovanja. Na osnovu aplikacija koje su raspisane, odabrano je 10 talentiranih kandidata koji su pokazali da kroz objektiv gledaju vlastitu perspektivu životne sredine. Kako bi se postigao što bolji rezultat, te napravio dobar temelj u početku, edukacija je bila neophodna. Kroz dva dana edukacije u SHL kući, edukator i uvaženi fotoreporter Jasmin Agović je kandidate „potkovao“ kako materijalom tako i praktičnim sposobnostima, koje su samo nadograđene novim saznanjima.

Istini na volju, fotograf „operiran“ od smisla za baviti se fotografijom može biti samo pokušaj istoga. No, tako percipirana radna skupina je zaobišla u širokom luku aplikacije za sudjelovanje na projektu, tako da je posada od 10 kandidata te projektnog tima (koji se sastao od projekt koordinatora, office maganera-a te aktivista ONA u BiH) krenula na put širom Bosne i Hercegovine. Ruta; Sarajevo-Srebrenica-Višegrad-Jajce-Međgorje-Kravice-Sarajevo, je imala za

zadatak projekt prikazati kao mozaik fotografija popraćen pričom koju nosi svaki grad za sebe.

Unajmljeni mini-bus je krenuo iz Sarajeva 21. travnja u ranim satima, a sve što se zbivalo nakon toga papir ne može dovoljno vjerodostojno prikazati.

Put i ono što se događalo na njemu je bilo prožeto različitim emocijama, anegdotama i situacijama koje je bilo potrebno doživjeti. Stvaranje osobne priče i osobnog doživljaja kroz fotografiju je bio zadatak svakog od kandidata. Nije bilo nimalo lako na fotografiju prenijeti sve ono što je svako od članova projektnog team-a osjećao.

Naviranje emocija pri posjeti Memorijalnog centra u Srebrenici, priče i anegdote uvijek dobro susretljive nane Fate Orlović, (ne)uvjeti tuširanja u hotelu koji je imao solarno grijanje (u sred oblačne vremenske sezone) te religioznost i mir koji se mogao napipati u sred Medugorja, su samo neke od sekvenci koje su polaznici projekta mogli iskoristiti kao temu ili motiv za kreiranje vlastite priče kroz fotografije.

Kroz direktni kontakt s ljudima, svaki od kandidata je mogao dozнатi priču više, osjetiti onaj trenutak koji mu dozvoljava da objektivom ovjekovječi upravo onaj trenutak koji će fotografiju učiniti vjerodostojnjom.

Bilo je trenutaka kada je motiv bilo teško pronaći, kada se činilo da svaka naredna fotografija neće biti dovoljno dobra, no pauza koja bi bila prožeta specifičnom dozom humora i raznovrsnošću karaktera cijelokupne ekipe bi vratala stvari na dobar put.

Izložba fotografija, Omladinski kulturni centar Grbavica

Ovim projektom nije nikomu bio za cilj naučiti kako napraviti fotografiju koja će na facebooku izmamiti što više like notifikacija, nego pokazati kako u našoj zemlji postoji još uvijek dovoljno mladih ljudi koji mogu svojim znanjem, sposobnostima i entuzijazmom pokazati na koji način se sve vrijeme može kvalitetno ispuniti.

Projekt fotonovinarstvo je pokazao na koji sve način se ruše granične postojećih zadrtih viđenja u našoj zemlji, od nacionalnog pa do uskogrudnog. Zajednički rad i produktivno druženje je doprinjelo da se uspješno realizira ovaj projekt. Za očekivati će se svaka od pjesama koje su slušane tijekom puta nači na play listi sviju nas koji su činili dio ove male priče, vjerovatno je to da smo sa sobom ponijeli dio radnih navika koje smo stekli u svih 7 dana održavanja projekta, i sigurno je to da je ONA u BiH još jednom pokazala na koji način se treba ophoditi i doživljavati mlađe ljude.

Neće se na tomu završiti ono što smo započeli 19. travnja, jer je i ovaj put pokazano da humanost nije

ZAŠTO BAŠ FOTONOVINARSTVO?
Ovim projektom nije nikomu bio za cilj naučiti kako napraviti fotografiju koja će na facebooku izmamiti što više like notifikacija, nego pokazati kako u našoj zemlji postoji još uvijek dovoljno mladih ljudi koji mogu svojim znanjem, sposobnostima i entuzijazmom pokazati na koji način se sve vrijeme može kvalitetno ispuniti

nešto čega smo svi siti. Naime, novac zaraden od svake prodane fotografije će biti uplaćen na račun jedne od udrug za koje se odluči projektni tim.

Iduća postaja? Novi projekt, novi uspješni rezultati i novi list u radu ONA u BiH.

Vremeplov Omladinske novinske asocijacije

Piše: Azra Hidić, PR Asocijacija

Omladinska Novinska Asocijacija je ove godine veći dio projekata privela kraju kako je i planirano.

Prvi projekat "Fotonovinarstvo" finaliziran je sa veloma dobrim odzivom mladih, ali je samo deset odbranih imalo privilegiju učestvovati u projektu. Njihovo oduševljenje samim projektom kao i dokaz dobre organizacije bila je izložba koja je upriličena ubrzo po završetku putovanja. "Fotografija za život" je izložba humanitarnog karaktera, gdje će novac od prodaje fotografija ići isključivo u dobrotovorne svrhe. Prvog dana izložba je bila upriličena u Omladinskom kulturnom centru na Grbavici, gdje je zbog nesuglasica i prekinut dalji rad. Sada sve fotografije možete naći u office-u Omladinske novinske asocijacije, a možete ih kupiti po cijeni od 10 KM. Dovoljno je samo da nas kontaktirate putem mail-a.

Projekat koji slijedi je svakako "Kamp" za koji još uvjek možete aplicirati, i dobiti priliku da još ove godine postanete dio ONAUBIH teama.

Sve ove godine rada rezultirale su širokom mrežom mladih ljudi u cijeloj Bosni i Hercegovini, kojima je itekako stalno da poprave cijelokupnu sliku nezainteresiranih. Ukoliko ste i Vi osvještena mlađa osoba, upućena u novinarstvo, priključite se našoj zajednici još danas!

ONAUBIH

Ljeto s ONAUBIH

ONA u BiH kamp će se održati u periodu od 6. do 13. augusta, projekt je u potpunosti podržan od strane fondacije Schueler Helfen Leben

Piše: Hana Pašić
(hana.pasic@gmail.com)

Bliži nam se ljeto. Na asfaltu vrućine već postaju nepodnošljive, a škole i fakulteta je već svima dosta. Predah potreban - pod hitno!

A za predah ovog ljjeta nema bolje opcije od kampa Omladinske novinske asocijacije u BiH. Skriveno u srcu Prenja, predivno Boračko jezero će za 35 djevojaka i mlađica biti hit destinacija ove sezone. Svi oni će učestvovati u prvom redu kampu ONA u BiH, kampu koji će im pružiti priliku da predahnu

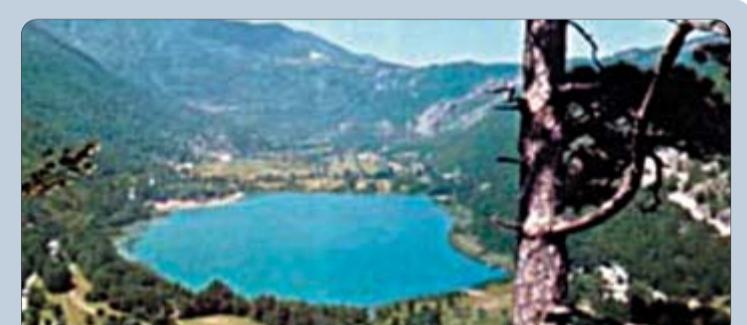
od škole, fakulteta, gradske vreve i vrućine.

Kamp je osmišljen kao serija edukativnih, praktičnih i teoretskih radionica iz sfere radio i TV novinarstva, printanih medija, te fotografije u novinarstvu. Svaki od učesnika kampa imat će priliku da prođe dvodnevnu edukaciju iz svake od navedenih oblasti, te da kroz praktične radionice primijeni stečeno znanje. A kako će izgledati praktične radionice?

Svakog dana, mala rotirajuća redakcija će se sastajati i prikupljati tekstove i fotografije, da bi navečer pripremila dnevni list kampa, koji će svakog jutra biti distribuiran svim učesnicima. Pored

toga, učesnici će imati priliku u kampu snimiti svaki dan niz kratkih radio emisija, te TV priloga, ali i fotografisati svakodnevne aktivnosti, te prirediti izložbu fotografija na završnici kampa.

No pored svih radionica i zadataka koji će učesnici imati, bit će itekako dovoljno vremena za zabavu i opuštanje. Ambijent u kojem se održava kamp pruža brojne mogućnosti, od dugih šetnji, planinarenja, vožnje kanuom do jednostavnog kupanja i sunčanja. Koordinacioni tim kampa je već pripremio dobar dio zabavnih aktivnosti, različitih takmičenja i igara, no detalje nećemo otkrivati.

Boračko jezero

ONA u BiH kamp će se održati u periodu od 6. do 13. augusta, a domaćin će biti Savez izviđača općine Zenica. Projekat je u potpunosti podržan od strane fondacije Schueler Helfen Leben, te je učesnicima omogućen besplatan boravak, ishrana, kao i prevoz do kampa.

Koordinacioni tim koji čine: Tamara Trajkovski, Dragana Rašević, Denis Hadžić, Haris Badžić i koordinatorica Hana Pašić, već užurbanio radi na svim logističkim, kao i programskim pripremama, kako bi sve teklo sa

vršeno tokom kampa.

Za mnoge izviđače iz BiH (pa i šire), Boračko jezero ne predstavlja samo mjesto za kampovanje, ono simbolizuje tradicionalno okupljanje prijatelja, priliku za druženje, zabavu, smijeh i sticanje novih iskustava. Na kraju ljetovanja, sigurni su da će se opet sresti, ako nigdje drugo, onda sigurno na Boračkom jezeru idućeg ljeta. Stoga često možete čuti riječi: „Vidimo se na Boračkom!“ na rastanku. Mi vas s tim riječima pozivamo na sastanak, na naš kamp.

Vidimo se na Boračkom!

Riječ urednice

Afrika, paprika

97 arednih mjesec dana sve je u duhu Svjetskog prvenstva. Iako naša reprezentacija nije uspjela ostvariti učešće, sigurno je da će ljubitelji dobre igre imati u čemu da uživaju.

Da je mit o tome kako fudbal ne prate djevojčice/djevojke/žene iskorijenjen govor i odluka Fife u vezi sa pravilima odijevanja navijačica, u kojoj se kaže da se golišavo odijevanje strogo zabranjuje.

Kada je naš nacionalni tim igrao utakmicu sa reprezentacijom Njemačke, komentator je rekao kako je BiH rasadnik talenata, ali da oni procijetaju tek kada imaju priliku da odu igrat u neki od stranih klubova. Ali, uvijek ima izuzetaka. Na stranicama Karika saznajte šta o tome kažu Amer Dupovac i Mirza Pecikoza, mlađi igrači sarajevskih vječitnih rivala.

Budući da slika govori mnogo više od riječi, vjerovatno je fotografija sa naslovne strane i u vama proizvela neku reakciju. U ovom broju Karika pisali smo o tome kako su (i da li su uopće) mediji slobodni, te koliko su tačne statistike koje o tome govore. U vezi s temom razgovarali smo s Arnelom Šaranom, novinarkom Radija 202, koji je ugašen.

Priče o studentskim protestima povodom odobravanja godišnje karte i o projektu njemačke fondacije Schuler Helfen Leben pod nazivom 'Dvije škole pod jednim krovom' pra-

Piše: Selma DEMIROVIĆ

(selma.demirovicbh@gmail.com)

tili smo od početka. U ovom broju čitajte o pozitivnim rezultatima istih, koji bi nam svakako trebali poslužiti kao primjeri.

Sigurno ste mnogo puta u svojoj sredini imali priliku primijetiti crteže na zgradama - grafiti. Kada naredni put budete putovali, obratite pažnju na njih, i saznat ćete mnogo o dobroj starosti stanovništva svoje destinacije. Neki ih smatraju vandalizmom, neki umje-

tnošću. Kako god da bilo, priča koju vam predstavljamo vrijedna je vaše pažnje.

U ovom broju donosimo vam još jednu tužnu priču o zlostavljanju životinja, ali o njenom sretnom ishodu. Također, pisali smo i o negativnim stranama zakona u vezi sa psima latalicama čiji se broj na gradskim ulicama svakodnevno povećava.

Ali, na našim ulicama svakodnevno se povećava i broj prosjaka. Pisali smo i o tome kako je za neke prosjačenje posalo način da preživi, za druge je unosan posao. Djeci koja prose, koju odrasli izrabljuju, uskraćena su mnoga prava, prije svega pravo na djetinjstvo, mnogima pravo na školovanje, a prekršena je UNova Konvencija o pravima djeteta, na što se još zvanično nije reagovalo.

Julski broj predstavlja vam teoriju zavjere, kritiku knjige, Mostarsko proljeće, novu korisnu internet stranicu... Ukoliko još uvijek nemate plan kako provesti odmor i raspust, ako požurite, još uvijek nije kasno da se pridružite realizaciji nekog od projekata Omladinske novinarske asocijacije - da učestvujete na kampanji ili postanete naš dopisnik. Također, ovim putem vas pozivamo da nam šaljete reportaže sa ljetovanja. Najzanimljiviji tekstovi nači će svoje mjesto na našim stranicama.

I kao što rekoh, mi nismo otišli u Afriku, ali su afričke temperature došle nama. Uživajte u ljetu, odmoru i, naravno, u čitanju novog broja Karika.

Upozorenje:

Imate zelene oči? Ne, oči su vam plave? Ili, ne, ipak smeđe? A crne? Ako ste se pronašli, nemojte dalje čitati. Ako imate bilo kakve predrasude, prestanite čitati odmah!

impressum

Omladinski magazin

Izdavač:

Udruženje Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini

Glavna i odgovorna urednica:

Selma DEMIROVIĆ

Uređivački kolegij:

Damira KULENOVIĆ,
Renata DUJMUŠIĆ,
Erna KLJUČIĆ,
Filip PAŽIN,
Haris DEDOVIĆ,
Goran VRHUNC

Redakcija:

Muamer LOGO,
Azra HIDIĆ

Dopisnici:

Selma ASOTIĆ

Naslovna strana:
Filip PAŽINModel sa fotografije
na naslovnoj strani:
Vesna LOVRIĆ

Suradnja:

Njemačka fondacija
Schüler Helfen Leben,
Dnevni list Oslobođenje

Štampa:

Unioninvestplastika d.d.

Tiraž:

Izlazi šest puta godišnje
kao prilog u dnevnom
tiražu Oslobođenja

Kontakt:

Tel/fax: +387 33 205 850
Čobanija 9
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Web:

<http://onabih.ba>
karike@onabih.ba
onaubih@gmail.com

Žiro-račun:

161 00000 6919 04
Raiffeisen bank dd
Bosna i Hercegovina

Javni gradski prijevoz

Studenti dobili godišnju kartu

Godišnje karte 50 KM! Nakon dugotrajnog procesa, još iz mjeseca juna 2009. Godine, studenti dobili mogućnost kupiti godišnju studentsku kartu u iznosu 50 konvertibilnih maraka

Damira Kulenović

(damira.kulenovic@gmail.com)

Godišnja karta 50KM! Nakon dugotrajnog procesa još iz mjeseca juna 2009. godine, kada se pregovaralo o mogućoj cijeni karte od 33KM, studenti dobili mogućnost kupiti godišnju studenstu kartu u iznosu 50 konvertibilnih maraka.

Od 20. aprila 2010. u prodaji su pomenute studentske karte. Za studente koji možda još uviđaju nisu ostvarili ovu pogodnost mogu to učiniti na prodajnom mjestu Čumurija u vremenu od 07.00 do 15.00. Svakako je bitno spomenuti kako su studenti za izradu godišnje karte obvezni donijeti potvrdu od fakulteta ili više škole, s podacima o upisu u semestar, prezimenom i imenom studenta, adresom stanovanja, brojem indeksa, fotografijom, te indeksom na uvid. Pravo na ovaj potez imaju studenti koji, na fakultetskim ustanovama, imaju status redovni i redovni samofinansirajući. Prijevozne karte preuzimaju lično studenti.

Sad je mnogo lakše

Odluka je na snazi od 9. marta 2010. godine kad je vlada Kantona Sarajevo donijela Odluku o subvencioniranju i participaciji u troškovima prijevoza u javnom gradskom i prirodnim saobraćaju.

Objektivno zaključujemo kako je protestno okupljanje, pod nazivom "Nijedan student bez

obećane karte", urodilo plodom. Okupljanje studenata dogodilo se 17. februara tekuće godine ispred Zemaljskog muzeja u Sarajevu, kada su studenti tražili ispunjenje obećanja koje je dao premijer KS Besim Mehmedić, a koje je glasilo na izdavanje go-

dišnjih studentskih karata u višini 50 KM.

Članak o studentskim godišnjim kartama pisan je u mjesecu maju, kada su Karike bile u pripremi.

Tema broja

Čestitamo vam (ne) proslavljeni dan slobode medija

Piše: Damira Kulenović
 (damira.kulenovic@gmail.com)

BiH slobodna medijska zemlja! Ove godine 3. maj, Međunarodni dan slobode medija, u našoj zemlji protekao je relativno mirno. Za dešavanja i manifestacije povodom ovog datuma pobrinuli su se Mediacentar Sarajevo i Udruženje BH Novinari. Pomenute organizacije su 3. maj obilježile u vidu petodnevног programa, kada su predstavile filmove, nove publikacije, koncerte, teme za razgovor od kojih je svaka na svoj način vezana za naše pravo da slobodno mislimo, slobodno se izražavamo i slobodno govorimo.

Tužno je da dan slobode medija ne predstavlja mnogo našoj zemlji, međutim, koliko znači

građanima? Činjenice pokazuju da bh. novinari sve češće bivaju fizički i verbalno napadani, pri čemu izostaje reakcija javnosti, a jedan

njen dio sve češće optužuje novinare za ono loše što se događa u zemlji. S toga kako očekivati objektivne i blagovremene informacije ka-

BiH slobodna medijska zemlja! Ove godine 3. maj, Međunarodni dan slobode medija, u našoj zemlji protekao relativno mirno. Za dešavanja i manifestacije povodom ovog datuma pobrinuli su se Mediacentar Sarajevo i Udruženje BH Novinari

da novinari ne mogu očekivati ni minimalnu podršku građana i države.

U BiH su registrirana 43 napada na novinare u posljednjih pet godina, uključujući sedam otvorenih prijetnji smrću, navela je Borka Rudić, glavna tajnica Udruženja BH novinari na konferenciji za novinare, organiziranoj u povodu obilježavanja 3. maja.

Zabilježeno je dosta verbalnih prijetnji i nekoliko fizičkih napada, te je situacija gora nego ranije. Gospoda Rudić je predstavila i rezultate istraživanja provedenog na reprezentativnom uzorku od 500 građana iz cijele BiH, koje je pokazalo da građani više vjeruju medi-

jima nego prošle godine. Građani u BiH i dalje najviše vjeruju medijima (75 %), potom nevladinim organizacijama, stranim organizacijama i vjerskim zajednicama. Istraživanje je pokazalo da je povjerenje u medije veće u Republici Srpskoj (82,8 %), nego u Federaciji Bosni i Hercegovini (71 %).

Zabrinjavajuća činjenica je da gotovo svaki peti ispitnik smatra da je u određenim slučajevima napad na novinare opravдан, ali ih 82,3 % smatra da je neprihvatljiv bilo kakav oblik nasilja prema novinarima.

Kako kaže stara poslovica "Novinar je jedini pisac koji se, kada uzmá pera, ne nuda u besmrtnost".

Sloboda medija u BiH

Dvije strane medalje

Ko ugrožava slobodu medija? Ko iskorištava? Ko se bori za nju?

Piše: Haris DEDOVIĆ
 haris_dedovic@hotmail.com

"Novinarstvo je traganje za istinom" - kaže komunikolog Muhammed Nuhić. Pod tu definiciju bi se moglo podvući i to da je, samim objavlјivanjem, novinarstvo, i ukazivanje na istinu. No, kolike su slobode naših "tragača"?

Bosna i Hercegovina je u izvještaju Freedom House za prošlu (2009.) godinu okarakterizirana kao zemlja djelomično slobodnih medija, i na 97. mjestu od 196 zemalja. Ova činjenica bi se mogla podnositi da je stvar tako jednostavna. Međutim, kako sve u BiH funkcioniše na sebi svojstven (skoro uvek lošiji od drugih) način, tako i ta djelomična sloboda.

Prva strana medalje

Sa jedne strane tu su novinari poput Bakira Hadžiomerovića (i cijele redakcije magazina 60 minuta), Vildane Selimbegović, glavnog i odgovorne urednice Oslobođenja, Senada Avdića glavnog i odgovornog urednika Slobodne Bosne, Senada Pećanina, glavnog i odgovornog urednika Dana, koji se snažnim napadima bore protiv politike, raznih nepravdi i malverzacije. Oni, nažalost, imaju uveliko smanjene slobode, ne samo govora, nego i mnoge druge slobode im dolaze u pitanje. Na primjer Bakir Hadžiomerović u intervjuu iz 2009. godine na pitanje novinare Slobodne Evrope: Zbog posla koji radite - evo, upravo ste pomenuli prijetnju. Prijetili su vam

Bakir Hadžiomerović

Ozren Kebo

Kenan Cerimagić

smrću, a većina novinara magazina „60 minuta“ pretrpjela je napade, fizičke ili verbalne. Možemo li malo razgovarati o tim napadima, šta oni znače za medije?

Hadžiomerović: Mi imamo sada situaciju da od šest, sedam ljudi u redakciji, polovina ima policijsku zaštitu. Dakle, to je najbolje objašnjenje u kakvim uvjetima radimo, jer ovdje svaka budala, svaki kriminalac sakriven iza političkih moćnika, ima pravo, nažalost, da prijeti, da zastrašuje i da napada novinare. Imamo situacije u kojim smo, ne tako davno, čak bili napadnuti od ombudsmena za ljudska prava BiH, Vitomira Popovića, koji je na svu sreću izgubio taj mandat, nadam se i jednim dijelom zahvaljujući onome što smo mi uspjeli da raskrinkamo - to je ona čuvena prijetnja sa „metkom u čelo“. Međutim, ono što se sada dešava da novinar koji je to uspio snimiti, tu brutalnu prijetnju, danas u Okružnom tužilaštvu u Banja Luci, je postao predmet istrage. Radi se o mom kolegi Damiru Kaledoviću. Protiv njega će Okružno tužilaštvo, po nalogu režima i upravo tog Vitomira Popovića, vjerovatno dobiti optužnicu za, kako su oni to tamo naveli za „tajno i nezakonito“ snimanje. Da-

PROVEDBA ZAKONA U jednom trenutku dođete u situaciju da vam je jeftinije da kršite zakon nego da ga poštujete

prvi ni jedini slučaj da nekog od novinara čuva policija, da im prijeti fizičkim napadima na njih i njihove najbliže. Još jedna stvar, nije to ni jedini način. Dešavalо se da određene političke stranke imaju javno upućen dopis iz vrhova tih stranaka da ne smiju davati izjave za određene medije. Nakon ovog načina, dolazi i finansijsko uskraćivanje sloboda govora, a to je klasično mahalsko malverziranje "ti nas malo zaobideš, mi ćemo se kod

tebe reklamirati". Tu imamo primjer jednog web portala, koji radi na regionalnom nivou, www.e-novine.com, kojima zaista treba pomoći čitalaca da bi nastavili sa radom jer, govoreći istinu, bivaju zaobiđeni od svih marketinških agencija u regionu. Kao odgovor se očekuju donacije čitatelja. Nadajmo se da će se ova situacija barem malo popraviti te da ćemo i dalje moći čitati e-novine.

Druga strana medalje

Kako stoji u naslovu, postoji taj drugi odraz slobode govora u Bosni i Hercegovini. Mediji su preslobodni. Kako je to moguće? O tome bolje znaju ljudi koji su u novinarskom poslu dugi niz godina, a govorili su o tome sa učenicima III gimnazije i Katoličkog školskog centra, na času o slobodi izražavanja. Npr. Ozren Kebo, glavni i odgovorni urednik magazina Gracija, na pitanje jednog od prisutnih: Šta se dešava sa dezinformacijama? Da li se one puste da idu kroz narod ili se podnose neke određene sankcije?

Odgovara: Najveći dio tih dezinformacija prođe, pogotovo u ovakovom periodu. Kao što znate za nekoliko mjeseci BiH očekuju izbori i to je uvjek bio, u medijskom

prostoru, period povijenih strasti, uzavrelih strasti, teških optužbi, sofisticiranih laži, pravih kampanja protiv pojedinaca, protiv grupa, protiv stranaka i tu malo ko ostane "čist" i "nevin" jer jedni drugima uvraćaju. Jer politika je, u principu, prljav posao i skoro da čovjek ne može opstat u njoj ako odmah ne uleti u "njen žrvanj". Vrlo rijetko se desi da neko nekoga tuži. Recimo od 10 neistinitih informacija tri budu demantirane, a zbog jedne se eventualno podnese tužba. Kako je gospodin Kebo to objasnio uopšteno, tako Kenan Cerimagić, urednik i novinar NTV Hayat, precizira, više se okrećući ka drugom dijelu novinarstva - tabloidima i na pitanje: Kako je definirana sloboda medija?

Odgovara: Pa mislim da nema tačne definicije. Mislim da su kod nas mediji čak previše slobodni. Odnosno da ne postoji odgovornost za izgovoren riječ. Mislim da je to mnogo veći problem ne postoji sloboda medija. Danas u BiH možete reći, BUKVALNO, šta god želite i veoma je mala šansa da ćete odgovarati zbog toga što kažete.

Te navodi primjer vezan više za autorska prava, kojih u našoj zemlji, praktično gledajući, skoro da i nema: Kad vas neko kazni sa 5.000 KM jer ste emitovali film, čija prava koštaju 50.000 KM. U jednom trenutku dođete u situaciju da vam je jeftinije da kršite zakon nego da ga poštujete. (preuzeto sa media.ba)

Na kraju krajeva dolazimo do pitanja da li smo uopšte zaslужili to 97. mjesto na listi od 196 zemalja? Da li smo mi zaista za ocjenu "zemlja djelomično slobodnih" medija? Koja od ove dvije strane je lošija? I ono najgore - kako rješiti sve ove probleme?

Mirna šetnja

Piše: Goran VRHUNC

(goran.vrhunc@gmail.com)

Prvo lice

Prvi maj praznik rada u Bosni i Hercegovini, a i u Sarajevu (ne)proslavio se na razne načine. Nudilo se nekoliko mogućnosti, a to su: uranak na Vrelo Bosne, Skakavac, Vilsonovo šetalište uz besplatan grah i kafu, protestna šetnja, koncert u Domu mladih. Svako je našao vrijeme i prostor za sebe. No, krenimo redom.

Slogan protesta „Nama nije do slavlja, hoćemo svoja prava“ nije probudio svijest ljudi onako kako se mislilo. Na tom protestu trebalo je biti okupljeno, prema očekivanjima organizatora, 100.000 građana. Hladan tuš je bio kada se na protestima pojавilo 100-200 ljudi, među njima i predstavnici 172 radnika preduzeća „Krivaja“. Količko je tuš hladan toliko je i ugodan tog izuzetno toplog dana. I pored malog broja ljudi skupu su se obratili Damir Mahmutčehajić organizator protesta, Dervo Seđić predsjednik Romske zajednice u BiH, i Miro Pejić predsjednik Udruženja poljoprivrednika BiH uz poruku da je ovo tek početak dugotrajne borbe. Samo od sebe nametalo se pitanje: Šta je sa studentima i penzionerima. Vjerovatno su imali neke izgovore.

(BEZ) IZGOVORA
Nema izgovora! Svi na proteste Prvog maja!, glasila je poruka Pokreta Dosta... Mnogi su izgleda imali izgovore

Umjesto prvobitno planirane rute RTV Dom - Parlament BiH, protest je okrenut u drugom smjeru, simbolično, prema Energoinvestu na stupu, firmi koja je nekada bila veoma značajna kako u regionu tako i šire. Protestu su trebali prisustvovati i poljoprivrednici

Vrelo Bosne

Gdje si bio, šta si radio za Prvi maj?**Dva lica Prvog maja... i brada****Udari se po obrazima, a onda se pogladi po bradi**

Traženje prava

koji su tada bili na drugom mjesetu, ispred Doma Sindikata istog onog sindikata koji je organizovao koncert u Domu Mladih. Pokret Dosta ovim protestom je htio poslati jasnju poruku o pravdi za sve građane i o tome da ima dovoljno onih koji ne mogu da toleriraju stanje u zemlji kakvo je trenutno. Viđajte se zastave, iz zvučnika se orile radničke pjesme... Podršku protestima svojim prisustvom dao je i Mirnes Ajanović predsjednik BOSS-a koji je zajedno sa poljoprivrednicima, radnicima Krivaje i predstavnicima Romske zajednice u BiH stajao ispred bine držeći plakat sa gore navedenim sloganom. Izborna je godina (op.a). Pored njega prisutan je bio i gradonačelnik Sarajeva Miroslav Živanović.

Nekoliko prikupljenih komentara s mesta događanja donosi uvid u atmosferu koja je vladala među okupljenim građanima. Neki su željeli ostati anonimni. Jedna djevojka: Ja bih rekla da je pozitivno što nas je ovako malo jer to znači da vlastima nije veliki problem pomoći nam, pri tom se široko nasmiješi. Druga djevojka, također želeći ostati anonimna je rekla: Danas se ov-

dje skupilo „ovo malo građana“ što je preostalo. Student Kenan Čengić je izjavio: Očekivao smo dužu kolonu, ali izgleda da građani još uvijek nisu dovoljno poludjeli.

Stariji gospodin, penzioner je umjereni, mirno zaklonjen hladnjom rekao: Razočaravajuće malo ljudi je došlo. Očito je da je mnogima dobro pa nisu došli. Daljnji komentari nisu bili potrebni jer je očito da razočarenja na manjka, barem onog prikrivenog. Tko zna, možda se dokaže ona stara da „Mali ljudi čine velika djela.“

Drugo lice

Vrelo Bosne je uvijek posebna priča. „Roštilj i odbjeka, sve se šarenim poput cílima“, kako je nekada pjevala sarajevska grupa Zabranjeno pušenje, samo što nismo slušali vijesti iz Vijetnama. Na Vrelo Bosne je prema procjenama bilo oko 7.000 ljudi među turista. Za pohvalu je pridržavanje pravila. Nije bilo smeća, štete ni paljenja vatre i sve je proteklo, što bi se reklo, civilizovano. Uživanje u čistom vazduhu i zelenilu nije bilo naodmet. I u Pionirskoj dolini je bilo mnogo izletnika. Naplaćivanje ulaznica nije omelo oko 4.000 posjetilaca, koliko je bilo prisutno, da provedu Prvi maj na omiljenom izletištu. Kad se sabere ukupan broj posjetilaca na Vrelo Bosne i u Pionirskoj dolini dobijemo broj od oko 11.000 koji nisu bili na protestima. A zašto bi? Možda su se pi-

BROJNJA GODINA
Besplatni kafa i grah na Vilsonovom šetalištu. Veća posjećenost nego prošle godine

tali, a možda i nisu.

Još jedna lokacija u sarajevu zabilježila je veliku posjetu, veću nego prošle godine. Po prvi put u organizaciji Gradske uprave obilježen je Prvi maj na Vilsonovom šetalištu. Sve je počelo u 6 sati kada je grad budio svojim dobošima Sarajevo Drum Orchestra i to je trajalo do 8 sati. Okupljanje građana počelo je oko 9 sati kada je uslijedila jutarnja kafa iz velike džezve koja je poznata van naših granica. Kafi su prisustvovali gradonačelnik Sarajeva Alija Behmen i ostala gradska uprava. Da ne bude tiho pobrinuli su se DJ Nešo i Sarajevo Drum Orchestra. Djeca su također imala svoj dan. Za njih je od 10:30 sati organizovana likovna radionica. Na toj radionici su na papiru dugom 200 metara crtali svoje ideje na temu „Kad porastem bit će...“ Naravno, proglašio se i najbolji rad i dodijelile nagrade za nadarene. DJ Foča je zabavljao građane od 13 do 15 sati. U 14 sati poslužio se prvomajski grah koji su pripremili Tetka Zilha i Narodna kuhinja Stari Grad za sve prisutne.

I brada

Svemu je došao kraj. Netko tko je uspio biti na svim lokaci-

BEZ KARTE
Besplatni ulaz za koncert. Usijana atmosfera

jama mogao se od 21 sat gladiti po bradi. A zašto? Bendovi Letu štuke i Skroz uz predgrupu TBSS zagrijali su do usijanja atmosferu u Domu Mladih koji je i ovaj put bio pun. Besplatni ulaz, kvalitet muzike i ozvučenja, zalaganje članova benda i puna šaka brade. Nakon predgrupe TBSS nastupala je grupa Skroz svirajući više od sat vremena. Zatim, ista bina drugi glumci, Letu štuke. Nakon toga, dva frontmena, dva brata Dino i Adnan Šaran zajedno su otpjevali numeru „Kao na zapan“ i zabava je doživjela kulminaciju. Svi u Domu Mladih bespšteđno su ispratili prvi i zagazili u drugi maj. I tu je kraj, 40 minuta nakon ponoći.

I takо! Jedni su na protestima tražili svoja prava, drugi su obilazili izletišta, pili kafe ili jeli grah, treći pak trošili energiju na koncertu.

A gdje su tri osmice?

Sve što se ima

Naša stvarnost, ulice današnjice Prosjačenje

Glavni koncept zapošljavanja koji je recesija iznijela na tržiste jeste sve više „zaposlenih“ na ulicama

Piše: Erna Ključić

(erna.ključić@onaubih.ba)

*J*ako se situacija u lijepoj našoj ne mijenja već godinama po pitanju finansijske odnosno ekonomske krize, ne možemo ignorirati činjenicu da recesija uzima svoj danak. Glavni koncept zapošljavanja koji je recesija iznijela na

tržiste jeste sve više „zaposlenih“ na ulicama. Šetajući centrom skoro svakog bosanskohercegovačkog grada naići ćemo na bar deset prosjaka, ako se još vozimo i gradskim prijevozom broj premašuje 15.

Starosna dob je skoro pa nevažna; od 7 do 77 godina. Ali da li su svi svojom voljom na ulici?! Ono što je provjereno je da postoje čitavi sistemi prosjačenja

Sve češća pojava na ulicama

Nova svakodnevica

Negativne strane zakona

Psi slobodno hodaju po naseljenim i manje naseljenim područjima, a iz dana u dan sve ih je više zbog jednostavnog razloga – razmnožavaju se. Šta sad?

Piše: Renata Dujmušić
(renata.dujmusic@onaubih.ba)

februaru 2009. godine na snagu je stupio zakon o zaštiti i dobrobiti životinja. Za pse latalice to je bio sretan dan. Šintori su izgubili svoju bitku, a svako ko učini nešto nažao životinji, tj. prekrši jednu odrednicu zakona, plaća određenu novčanu kaznu.

Ovim zakonom rješena je humana strana problema. Ali u zemlji kao što je naša, umjesto da se samo nešto pozitivno izrodi iz ove priče i da ovo bude sretan kraj, rodili su se novi, možda i ozbiljniji problemi.

Veliki broj pasa latalica na ulicama
Stvari stoje ovako – šintori ne hvataju i ne ubijaju pse latalice. Psi slobodno hodaju po naseljenim i manje naseljenim područjima, a iz dana u dan sve ih

je više zbog jednostavnog razloga – razmnožavaju se. Tek sad možemo da prepostavimo koliko su zapravo šintori ubili pasa proteklih godina.

Psi se kreću u čoporima, što je poprilično zastrašujuće samo po izgledu. Sve češće čujemo lajanje i skičanje, ne jer ih šintori hvataju, nego što se bore međusobno. Grad se pretvara u divljinu.

I pored pozitivnih slučajeva poput djece koja se igraju s njima, postoje i slučajevi napada na prolaznike. Raste broj prijavljenih napada i građana koji strahuju od njih.

Estetska strana priče nije ništa ljepša. Koliko god pojedinci voljeli životinje, ne može se priznati da je lijepo vidjeti ih u tolikom broju na ulicama.

Moguća rješenja?

Kada je zakon donesen, očekivalo se da se što prije napravi azil. Azila nema! Nema novca, nema zemlje na kojoj bi se napravio. Država to nije osigurala, a smiješno je očekivati od

Čopori pasa na gradskim ulicama

UGLEDAJMO SE

Dok se naši susjedi, Beograđani, uspješno bore sa ovim problemom, sterilizući i vakcinišući životinje prije ponovnog puštanja na ulicu, mi se pokušavamo izvući lakšim putom (čitaj: sa što manje novca). Naime, kafileriji je dozvoljeno hvatati i ubijati one pse za koje su građani prijavili da su agresivni

građana, koji jedva imaju za svoje preživljavanje, da odvoje i doniraju novac za izgradnju, ili da učine dobro djelo i odnesu nekog psa latalicu na vakcinaciju.

Dok se naši susjedi, Beograđani, uspješno bore sa ovim problemom, sterilizujući i vakcinišući životinje prije ponovnog puštanja na ulicu, mi se pokušavamo izvući lakšim putem (čitaj, sa što manje novca). Naime, kafileriji je dozvoljeno hvatati i ubijati one pse za koje su građani prijavili da su agresivni.

da je ubijen veliki broj mačaka i pasa u Sarajevu, ili u aprilu 2010. kada su građani uzeli stvar u svoje ruke i potrovali pse u jednom sarajevskom naselju.

kao oblik privređivanja

danasm. Nekad je to bio izlaz za krajnju nuždu a sada je to biznis koji „vrti“ ogromne količine novca. Sve je manje onih koji prose jer im život nije ostavio drugi izbor, ili su u nemogućnosti da obavljaju poslove kojima bi mogli zaraditi novac, barem za osnovne potrebe.

Ali ni oni „zaposleni“ na ulicama nisu plaćeni za svoj posao. Isprošeni novac odlazi daleko od džepova „radnika“. Njihovi „poslodavci“ ih ne tretiraju kao ljudska bića i često ih čine što jadnjim kako bi dobili više novca jer za dobar posao treba i dobar marketing. Danas se mnogi sposobni i mladi ljudi maskiraju u pogrbljene nene i djedove kako bi privukli pažnju i za-

RADI PA ZARADI
Osim Kineza na
našim ulicama sve
više su prisutniji
prosjaci. Bez
tendencije da bilo
koga diskiminiram;
ima ih svih boja i
veličina, pravih
ali i lažnih

Dva najbolja druga

radići nešto novca.

Taktike prosjačenja uveliko su razvijene. Uče se još od malih nogu i usavršavaju se iz dana u dan. Obuka traje cijeli život. Zarada je zagarantirana i sigurna. Na ruke (al' čije....?!).

Prosjačke redove uglavnom popunjavaju Romi. Najvećim dijelom to su žene i djeca. Nažalost mnogi od njih to ne bi htjeli ali su primorani. No nisu svi prosjaci, Romi ili bilo koji drugi, tu pod prisilom drugog čovjeka nego pod prisilom života. Bili maskirani ili ne.

PRIČA O NAŠEM GARI

PRIČA O POBJEDI ŽIVOTA, NADI I TRIJUMFU LJUDSKOSTI I HUMANOSTI NAD NEVIĐENOM BRUTALNOŠĆU

Za sve koji ne znate, ovo je priča o Gari, hrabrom dobrom dečku, koji je odlučio da živi, da voli život, da voli ljude uprkos svoj okrutnosti u svijetu u kojem živimo.

Garo je pronađen 23.04.2010., u Gornjoj Zenici, ostavljen u kanti za smeće, živ spaljen. Njegove zadnje nožice su bile polivena zapaljivom tekućinom i zapaljene, a on ostavljen da živ gori, zavezan da pobjeći ne može i tako bačen u kantu za smeće, da ga niko ne nađe, da živ izgori i umre u najtežim mukama. Teško je zamisliti veličinu bola i patnje kroz koju je ova životinja prošla, sudbinu kakvu joj je namijenio neko ko se čovjekom zove. A jos je teže zamisliti um i stanje svijesti osobe koja je osmisnila i počinila ovaj zločin. Ne treba puno, pa da se zgrozite nad ovim činom, da zanijemite nad brutalnošću koju čovjek svjesno čini.

Garina sudbina međutim nije bila da umre sam u najtežim mukama. Pronaden je i spašen, dok je još bio živ, ali u teškom stanju, sa obe zadnje noge potpuno ugnjenisane, od strane našeg dragog i dobrog čika Džeme koji se o njemu stara svo vrijeme skupa sa volonterima ŠAPAE Zenica. Garo je dovezen u veterinarsku stanicu Zenica, svjestan svega, svjestan ljudi koji mu žele pomoći, u velikim bolovima, ali sa željom da živi. Uprkos savjetima brojnih

Pas Garo

ljekara, odlučili smo da se zajedno sa Garom borimo za njegov veliki život, da ga volimo i učinimo sve sto je u našoj moći da mu olakšamo staje, stabilizujemo ga i pripremimo za operaciju. U narednih 10 dana dobijao je infuzije, primao antibiotike i tablete protiv bolova. Hrabo je to sve podnosio. Spaljene noge nije više osjećao kao svoje.

Cetvrtog maja smo ga odveli u Sarajevo na Veterinarski fakultet gdje je uspješno izvršena operacija tj visoka amputacija obje

zadnje nožice. Hrabo je podnio operaciju, nakon koje je vraćen u Zenicu u svoj privremeni dom kod čika Džeme. Borba se nastavila, antibiotici, infuzije, borba da se teško post operativno stanje stabilizuje po drugi put. Garo je bio spašen, počeo je ponovo da jede i da se raduje svijetu oko sebe.

Našem Gari se polako vraća snaga, pogled je bistar, pametna je to glavica, pamti Garo sve ljudе koji su mu pomogli, raduje se i repom maše, a šapu ne da jedino našim volonterima doktorima,

kao da veli dosta je bio injekcija. Zainteresiran je za sve sto se oko njega dešava, voli mace i sve ostale pse u dvorištu. Dok čekamo na specijalna kolica iz Austrije koja za Garu naručuju naši prijatelji tamo, čika Džemo mu pravi improvizovana kolica, a u međuvremenu volonteri ga „šetaju“ kao i čika Džemo svaki dan. Garo voli posjete i rado ih prima. To je veliki borac koji usprkos svemu sto mu se desilo nikad nije prestao da voli ljude, da im vjeruje. Uživa život i ima želju da živi. Voli da bude samostalan, da sjedi, učestvuje u sve му i jedva čeka da dobije prava kolica pa da trči po dvorištu sam bez ičije pomoći.

Za Garu tražimo trajan dom u Austriji uz pomoć naših prijatelja, porodicu koja će ga voljeti i prihvatići, jer Garo jeste poseban pas, sa posebnim potrebama do kraja života, pas čija će ljubav biti nagrada onima koji se odluče da mu pruže dom.

Garo je naš heroj. Pokazao nam je kako se život nikada ne smije olako odbaciti, ne bez borbe, a vjera u ljude i humanost izgubiti. Garo je glas svih nas. A brutalnost i nasilje koje je provedeno nad Garom nikad ne prolazi nekažnjeno. Društvo koje to ne prepoznaće, teško da može napredovati.

Za sve one koji žele pomoći Gari, donirati za njegovu hranu i lijekove mogu to učiniti uplatom na transakcijski račun Udruženja za spašavanje i zaštitu životinja ŠAPA Zenica br. 3385802219526719 kod UniCredit Bank d.d. Hvala svima.

Street art

Od vandalizma do umjetnosti

Nekada omraženi graffiti postali su umjetnost koja se izlaže čak i u galerijama

Blek le Rat,
osnivač
šablonских
grafita

Piše: Renata Dujmušić
(renata.dujmusic@onabit.ba)

Graffiti nekad

Počelo je sve 30 000 godina p.n.e. na zidovima pećina. Ljudi su crtali prizore lova i životinja pomoću pigmenta boje ili životinjskih kostiju. Danas se za to koristi boja ili sprej a ukrašavaju se (po nekim uništavaju) različite površine, od zidova, tramvaja, vozova itd. Da, pogodili ste, riječ je o grafitima.

Graffiti kalke danas poznajemo nastali su 60-ih godina prošlog stoljeća, u Sjedinjenim američkim državama. U Philadelphiji je 1967. godine počeo crtati "otac modernih graffiti", Cornbread, poznat po tome što je svoje ime napisao na slonu u zoo vrtu.

Biti graffiti umjetnik u to doba bio je opasan posao. Stalni sukob sa zakonom, kao i raznim članovima bandi dovodio je njihov život u opasanost. Bio je izazov otici u tuđe sudjelstvo i napisati svoje ime. Bio je izazov popeti se na skoro nedokučiva mjestâ i ostaviti svoje oblike. Zapravo, to nije bio posao ni hobi, to je bio način života.

70-ih godina ovaj vid umjetnosti širi se svijetom. Pojavljuju se novi pravci, kao što su šabloni. Osnivač

šablona je francuski umjetnik Blek le Rat, koji je svojim grafitima pokuo približiti umjetnost ljudima. Blek le Rat je, zajedno sa Banksyjem, uzdigao umjetnost šablona na viši nivo.

Od načina života do umjetnosti, graffiti predstavljaju i način da se što intenzivnije izraze vlastita politička stajališta. To je način da se bez ikakve cenzure izrazi svoje mišljenje. Berlinski zid je bio prekriven grafitima koji su izražavali nezadovoljstvo tadašnjim poli-

tičkim stanjem.

Graffiti sad

Nakon dugogodišnjih rasprava o tome da li su graffiti umjetnost ili vandalizam, umjetničke galerije su počele praviti izložbe grafita, jasno odgovarajući na to pitanje. Tako je, npr. Blek le Rat 2006 godine imao svoju prvu samostalnu izložbu u Londonu.

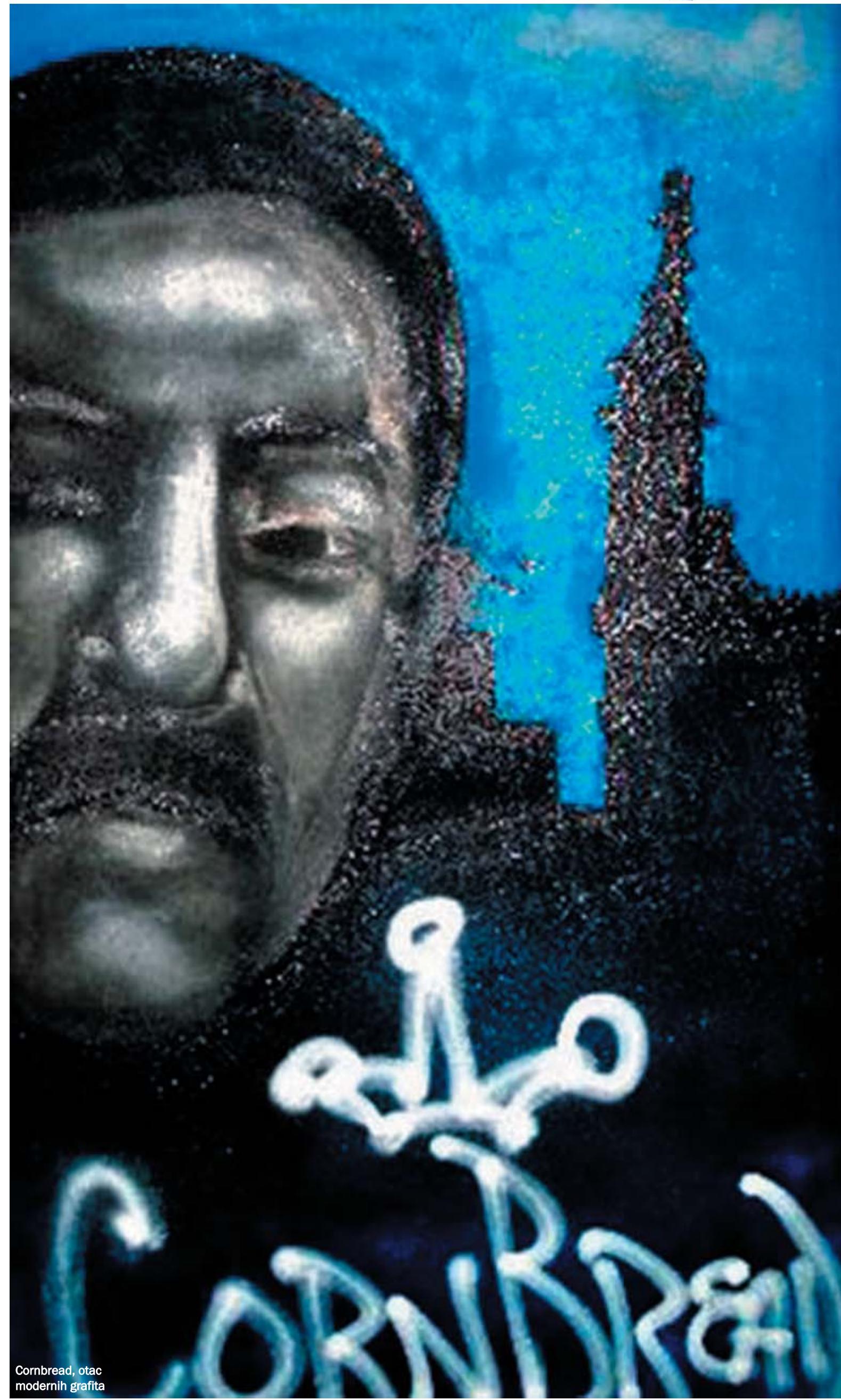
Miss Van, Francuskinja koja trenutno živi u Barceloni, smatra se jednom od najpoznatijih umjetnika

graffiti scene. Možda nam i to govoriti dovoljno o tome kako svijet gleda na grafit?

Mnogi graffiti umjetnici su dizajnirali odjeću i patike za tvrtke poput DC Shoes, i Adidas. Složit ćemo se sa još jednim popularnim dizajnerom urbane odjeće, Markom Eckom, koji je rekao da su graffiti jedan od najjačih umjetničkih pokreta u skorijoj prošlosti.

UPOZNAJTE SE S NEKIM OD NAJSLAVNIJIH IMENA GRAFITI SCENE

"Otac modernih graffiti", Cornbread, pisao je svoje ime po slonovima u zoološkim vrtovima. Blek le Rat izmislio je umjetnost šablona i zajedno s Banksyjem uzdigao taj pravac na viši umjetnički nivo. A za Miss Van ste vjerovatno čuli

Cornbread, otac modernih graffiti

INTERVJU Amer Dupovac i Mirza Pecikoza, velike Sarajevo i Želje na is

Ponaslov Amer Dupovac (19) i Mirza Pecikoza (17) sarajevski su srednjoškolci koji su se fudbalom počeli baviti još od malih nogu. Ova dvojica mladića koji se ranije nisu sreli imaju mnogo zajedničkog, oba žive svoj dječački san i vrijedno rade na sebi. Iako igraju u različitim dresovima oba navijaju za Real Madrid i istrajni su u ostvarenju svojih planova kako bi jednog dana i sami zaigrali za neki europski tim.

A u intervjuu nam otkrivaju ponešto i o sebi

Razgovarala: Selma DEMIROVIĆ
(selma.demirovicbh@gmail.com)

Amer Dupovac je ponikao u Sarajevu i prošao je sve selekcije kluba sa Koševićem. Iako su za ovog fudbalera bili zaniteresovani neki francuski klubovi, ipak je potpisao za Sarajevo na tri i po godine. Prošle sezone igrao je za juniore Sarajeva, koji su osvojili drugo mjesto u završnici prvenstva BiH. Ljetos je boravio 15 dana u Francuskoj, gdje je nastupao za drugu ekipu Renneua na turniru na kojem je sudjelovalo osam francuskih timova.

Mirza Pecikoza fudbalom se bavi nepunih 10 godina. Za klub sa Grbavice vežu ga lijepe uspomene. Još dok je bio pionir učestvovao je na mnogobrojnim turnirima, njegov tim se sa svakog vratio sa medaljom. Trenutno je junior Želje. Ponuda od drugih klubova je bilo, ali nijedna nije bila konkretna, tako da trenutno razmišlja o Želji i u budućnosti, ali ko zna šta nosi sutra.

Oba igraju za klubove koji vole i za koje navijaju od malena. Oni su biseri omladinske škole i sa puno discipline mogli bi postati vrhunski igrači.

Sa Amerom i Mirzom bilo je ugodno razgovarati.

Karike: Sjećate li se svoje prve utakmice?

Dupovac: Teško da se mogu sjetiti svoje prve utakmice, jer sam svoje prve korake napravio u školi fudbala Bubamara i ta utakmica je vjerovatno bila u dvorani gdje smo trenirali.

Pecikoza: Sjećam, bilo je to prije nepunih 10 godina u Čitluku protiv FK Brotinja.

Karike: Koji dio treninga mlađom fudbaleru najteže pada?

Dupovac: Ne samo mlađom već svim fudbalerima najteže padaju kondicioni treninzi koji su veoma bitni.

Pecikoza: Mlađom fudbaleru svakako najteže padaju kondicioni i treninzi snage.

Karike: Koliko sklekova možete napraviti?

Dupovac: Koliko treba (smijeh).

Pecikoza: ...hmmm...zavisi od raspoloženja (smijeh).

Karike: Koliko za vas znači braniti boje svog Kluba?

Dupovac: Još od malih nogu navijam i pratim igre Fudbalskog klub Sarajevo. Od tada sam razmišljao i imao želju da nastupim kao prvotimac ovog kluba. Moja želja se ostvarila nakon dugo godina napornog truda, rada i treniranja. Dan kada sam potpisao ugovor za Sarajevo je bio najsjajniji u mom životu i dugo će ga pamtit. Trudit će se da svojom igrom pomognem klubu da postignemo što uspješnije rezultate i da tako opravdam ukazano povjerenje.

Pecikoza: Braniti boje kluba kojeg volim je neprocjenjivo i puno mi znači, igram srcem za svoj klub.

Karike: Kako gledate na (ne)uspjeh Kluba u osvajanju titula ove sezone?

Dupovac: Nažalost, upravo ova godina kad sam ja potpisao profesionalni ugovor sa Sarajevom je bila neuspješna. Najveći neuspjeh nam je što nismo svojom igrom izborili plasman u Europu. Tokom sezone našli smo se u velikim problemima, koji su išli na našu štetu i sve je to imalo uticaja na rezultate.

Pecikoza: Mislim da je to sjajno, jer klub kao što je Željezničar zaslужuje da bude prvak, a igrom je to pokazao i ponosan sam na igrače i trenera Amara Osima.

Ovi momci imaju još puno togā za reći

Karike: Šta je prevagnulo da igrate za Sarajevo/Želje?

Dupovac: Period kada sam išao na probu u francuski Rennes je bio odičan za mene. Uspio sam mnogo toga naučiti i njihovi treneri su mi mnogo pomogli sa svojim savjetima. Od tada se mnogo toga promjenilo. Posvetio sam se još više fudbalu i imao sam želju da što prije uspijem i da svojom igrom zadovoljam sve koji su me gledali. Treneri u Renneu su bili zadovoljni mojim nastupima, ali u trenutku kada sam ja bio tamo nije više bilo mjesto za strance i to je razlog zašto nisu mogli da mi ponude ugovor. Ipak, moj san se ispunio i po-

Mirza Pecikoza

Amer Dupovac

tpisao sam ugovor sa Sarajevom, koji mi može pomoći u daljoj karijeri, a naravno i ja timu svojom igrom.

Pecikoza: Kao mali volio sam Želju, tako da je to najviše odlučilo. Naravno, bilo je tu i očevih nagovaranja. On je tu ljubav prema klubu prenio na mene. Želje je postao dio mene i teško sebe mogu zamisliti u nekom drugom bosanskohercegovačkom klubu.

Karike: Kakva iskustva imate sa gostovanja?

Dupovac: Moja iskustva su vezana za gostovanja s omladinskim pogonom. Ove godine smo osvojili Kup juniora BiH i trenutno se borimo i za Titulu prvaka BiH. Kada su utakmice prosječne i kada navijači nisu zadovoljni igrom onda se sa trebina čuju neugodna dobačivanja i provokacije. Ali, ja ne reagujem na njih, nego su mi ove podsticaj da se borim i da igram bolje.

Pecikoza: Sa gostovanja imam jako lijepo uspomene, jer većinom su se prema nama ophodili prijateljski i druženje je bilo ugodno. Naravno, bilo je i teških gostovanja gdje nismo imali publiku i gdje smo moralni trpjiti raznorazne provokacije domaćih navijača. Profesionalno smo se ophodili u tim siti-

acijama i provokacije nisu imale neki poseban uticaj na naš tim.

Karike: Kada ste tek počinjali trenirati ko vam je bio uzor?

Dupovac: Počeo sam trenirati davno, nisam tada upisao ni prvi razred osnovne škole. Tada je bio Ronaldo, a sad je to Nemanja Vidić.

Pecikoza: Moj uzor je bio Roberto Carlos, budući da sam igrao lijevog beka, a sada je to Arjen Robben, jer mislim da neko ko je imao toliko povreda u karijeri, a sada igra na vrhunskom nivou zaslužuje svu pažnju.

Karike: Ko vam je najveća podrška?

Dupovac: Moja najveća podrška je moja porodica, a naročito moj otac koji dolazi da prati svaki moj nastup.

Pecikoza: Najveća podrška su mi roditelji, tako da se trudim da ih ne iznevjerim, kako u fudbalu tako i u školi.

Karike: Za koji klub biste voljeли igrati?

Dupovac: Moja želja je da zagram za jedan engleski klub jer se tamo igra najbolji nogomet. I, naravno, sam svakog fudbaleru je da zaigra za Real Madrid.

Pecikoza: Volio bih igrati prvenstveno u Želji, a poslije u nekom

europском klubu.

Karike: Za koga navijate osim za Sarajevo/Želju?

Dupovac: Za Real Madrid.

Pecikoza: Osim Želje, navijam za Real Madrid.

Karike: Šta vam je do sada bila najveća povreda tokom utakmice?

Dupovac: Prije 8 mjeseci sam na utakmici povrijedio koljeno i zbog te povrede sam pauzirao tri mjeseca i to je ono najgore što se može desiti u karijeri. Srećom, uspješno sam se oporavio, a povreda nije ostavila trajne posljedice.

Pecikoza: Najveća povreda bio je sudar sa golmanom, nakon kojeg sam se onesvijestio. Malo me to uzdrmalо, ali poslije nekoliko sedmica sve se vratio u normalu.

Mislim da povreda ne treba da utiče negativno, već pozitivno na čovjeka, jer što te ne ubije to te ojača.

Karike: Na skali hijerarhije binih stvari na kojem vam je mjesecu fudbal?

Dupovac: Naravno, na prvom mjestu, na kojem je još od prvih dana kada sam počeo da se bavim ovim sportom.

Pecikoza: Fudbal, pored zdravlja mene i moje porodice mi je najbitniji.

Karike: Imate li neki hobi na-

nade bh. fudbala toj klupi

kon treninga?

Dupovac: Volim da pratim i druge sportove, a dosta vremena provodim na plivanju, i to je jedna vrsta mog dodatnog treninga.

Pecikoza: U slobodno vrijeme igram tenis sa prijateljima, a također se dobro snalazim i u drugim vrstama sportova. Volim i da gledam filmove, ako se to može svrstati među hobije.

Karike: Kako usklađujete školske i klubske obaveze?

Dupovac: Do sada sam uspio da dobrog uskladim sve obaveze. Završio sa Drugu gimnaziju i posebno bih se želio zahvaliti svim profesorima na razumijevanju i podršći. Planiram da nastavim sa školovanjem, da upišem fakultet, i nadam se da će uspjeti da i u budućnosti usklađujem svoje obaveze. Smatram da svaka osoba koja se bavi bilo kojih sportom mora da se školuje i u kojem slučaju ne treba da napušta školovanje, jer samo samo se tako može postati potpuna ličnost.

Zanimljivo je bilo čuti kako na ista pitanja daju razlike odgovore

Pecikoza: Kako sam stariji, to sve teže ide, ali nekako uspijevam, mada je u fudbal za nijansu lakše uskladiti sve nego u školi. Šta će poslije biti zaista ne znam, ali namjeravam da uskladim fudbal i školu, ako to ikako bude moguće.

Karike: Je li potrebno pored treninga još nekako održavati kondiciju?

Dupovac: Mislim da nije dovoljno za jedan dan samo jedna trening dnevno koji traje 1-2 sata. Dosta vremena individualno vježbam, jer samu ču tako uspjeti da postignem ono što želim.

Pecikoza: Ako su treninzi na visokom nivou i ozbiljno se shvataju, onda ne treba, jer je i odmor vrsta treninga. Naravno, nekada bazu dobro dođe.

Karike: Kako komentarišete navijačke nerede koji su u BiH sve češći?

Dupovac: Mislim da takvo navijanje nije opravdano. Ako već dolaze na utakmicu treba da bodre svoje ljubimice i da im tako pomognu da postignu bolje rezultate. Kod nas je obrnuto i nadam se da će se to uskoro promjeniti. Također, smatram da nije potrebno da gubimo živote u ovakvim neredima, i da se zakonom moraju spriječiti.

Pecikoza: Mislim da je to problem u čitavom svijetu, ne samo kod nas. Dosta je teško kontrolisati situaciju, posebno pojedince koji sve to započnu. Ali, svakako da ih treba sankcionisati. Što se tiče navijača Želje, Manijaka, svakako su

pokazali da su najbolji navijači na svijetu. Ne pamtim kad je izostala podrška Južne tribine, a svi znamo da su navijači dvanaesti igrač.

Karike: Šta mislite o reality emisijama?

Dupovac: Iskreno da kažem nemam ništa protiv toga. Međutim, smatram da ne treba puno vremena provoditi za televizijom i savjetujem svima da to smanje i vrijeme provedu baveći se nekim sportom.

Pecikoza: Reality emisije su za mene jedna vrsta marketinga, imaju pozitivne i negativne stvari, ali u jednoj od takvih sumnjama da bih učestvovao. Mislim da je to gubljenje vremena, da treba nešto konkretno raditi u životu, a učestvovanje u reality emisijama nije pravi način da se zaradi novac.

Karike: Koja vam je najdraža knjiga?

Dupovac: Najdraža knjiga mi je 'Hamlet'.

Pecikoza: Najdraže su mi djela Ive Andrića.

Karike: Šta planirate nakon završetka srednje škole?

Dupovac: Planiram da se upotpunost povestim fudbalskoj karijeri. Ali, kao što sam rekao, školovanje neću prekinuti, upisat ću fakultet, jer smatram da mi znanje samo može pomoći, a nikako odmoći.

Pecikoza: Nakon završetka škole planiram da se bavim fudbalom, pa ćemo vidjeti kako će se stvari odvijati.

Karike: Ko vam je najdraži igrač iz Reprezentacije?

Dupovac: Emir Spahić, od kojeg mogu dosta naučiti, pošto i ja igram na istoj poziciji kao i on.

Pecikoza: Najdraži igrač iz reprezentacije mi je Zvezdan Misićević.

Karike: Šta mislite o budućnosti fudbala u BiH?

Dupovac: Mislim da se odnos naših ljudi prema našem fudbalu mora promijeniti, da bismo napredovali i bili u rangu ostalih europskih liga.

Pecikoza: Ako se vratimo nekoliko godina nazad primijeti se napredak. Međutim nije to u rangu najvećih europskih ekipa, ali u svakom slučaju je dosta dobro.

Karike: Isplati li se biti fudbaler, ili igrač kod nas moraju imati alternativna zanimanja?

Dupovac: Mislim da će se ovaj posao tek isplatiti kada ga ljudi u Bosni i Hercegovini budu poštovali i odnosili se prema njemu kao svugdje u svijetu. A naravno da je cilj svakog igrača da ode i zaigra u velikim klubovima.

Pecikoza: Što se tiče naše države mislim da se može pristojno živjeti od fudbala, ali ako ćemo govoriti o nekim europskim klubovima, onda se zaista isplati biti fudbaler.

INTERVJU Arnel Šarić - Sharan

Radio 202? Ugašen?

Povodom gašenja radija 202, razgovarali smo sa jednim od voditelja koji je urednik jutarnjeg programa „Zornjak“, voditelj „One Man Showa“ ali i urednik emisija „Povratak u budućnost“ i „Izvan svake kontrole“, Arnelom Šarićem -Sharanom. Saznajte kako je teklo gašenje radija i koje su reakcije redakcije

emisija "Izvan Svake Kontrole" emituje se petkom od 22 sata, a emisija "Garaža" subotom od 19.00 - isti termini emitovanja kao i na 202.

Karike: Šta dalje?

Sharan: Dalje? Nek zvuči isklijizirano, ali samo borba. Borba, borba, borba. Nema stajanja. Ja ŽELIM raditi. NIKO mi ne može oduzeti moje pravo i želju. Onaj koji želi snaći će se. Ime 202 je neće nestati. Bojte se vi što ste radili na tom gašenju!

Karike: Kako je kolektiv redakcije reagovao?

Sharan: Neki sa nevjericom, najčešće ovi mlađi. Neki su se i pomirili sa sudbinom. Rijetki, kao što sam ja se borili do zadnjeg časa. Ja sam spustio reglere na Radiju, bio sam zadnji glas u programu na 93,1 fm. Ovo je moj najteži lični poraz dosad.

Karike: Koja je Vaša reakcija?

Sharan: Za gašenje Radija u 20.00 sati 29.4.2010. godine saznao sam u 19.45 - nazvao me prijatelj i rekao da je odluka došla sat vremena prije gašenja. Trčao sam bez daha sa probe svog benda na Radio.

Kad sam se našao tamo, čuo sam da u program ide suhoporno press saopštenje koje sam prekinuo BUKVALNO se fizički izborivši da dodem do miksete iako su me i ton-majstor i nekadašnja urednica Radija 202 Jara Orozović spriječavali da to uradim.

Odjavio sam program sa kolegama Mirzom Šišićem i Zlatkom Durakovićem puštajući jingle-ove emisije Radija 202 i pjesme Damira Avdića "Bratstvo i Jedinstvo" i Let 3 "Kurcem u čelo". Plakao sam, vrštao sam, mentalno sam bio apsolutno skrhan. Taj radio nije bio moj posao, to je bio moj život.

Karike: Šta mislite kome ste zasmetali?

Sharan: Nismo zasmetali samo političarima kojima smeta sve normalno i da nas mogu zagurati sve u gasne komore ne bi se lili to da i urade, zasmetali smo i RTVFBiH koji su nas se uspješno riješili. Naš radio je za gospodu foteljaškoj kojima se nisu udostojili nikada došetati do prostorija Radija 202, a kamoli doći na UBIJANJE (ne gašenje!) istog barem iz kurtoazije - za njih smo oduvijek bili samo "narkomani iz prizemlja" i

to nikad ne bi dopustila. Sav novac koji smo mi unijeli u zgradu nikad nismo dobili mi nego RTVFBiH. Mi smo dobijali mrve sa stola i to sa zakašnjenjem od godinu-dvije.

Evo malo primjera kako se radijо-urednici noćnih emisija NIKAD nisu dobili ni feninga za svoj rad. Vanjskim saradnicima dnevнog programa plaćana je mizerija koja kasni godinama. Meni duguju više hiljada maraka. Kad covjek dode po svoj novac, kažu mu - nema trenutno. Onda osoba tuži, oni moraju isplatiti, ali se tvore ime nađe na crnoj listi koja nosi naziv "Više nikad ne angažirati". I kakav stav da covjek ima prema takvим "ljudima"? Da odgovorim ukratko na pitanje - nismo mogli opstat. Slobodan marketing znači novac. Novac znači neovisnost. Neovisnost znači pokazati svima kako se radi posao, a te zaostatke socijalizma i plivanja u mutnom sebi ne mogu dopustiti.

Karike: Šta poručujete vladu i ministrima?

Sharan: Da umru. Što prije i bolnije. Ustvari, ne da umru - da crknu! Da umru. Što prije i bolnije. Ustvari, ne da umru - da crknu!

Piše: Marko RAGUŽ
(marko.raguz2056@gmail.com)

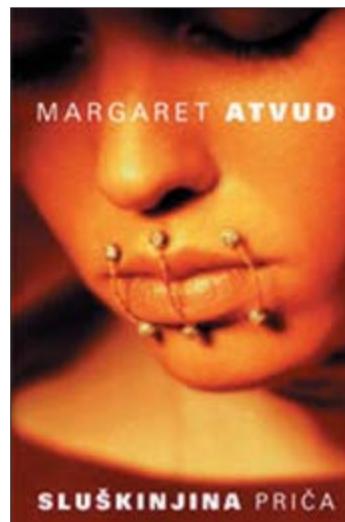
Tematiziranje društvenih struktura, njihove prirode i svrhe, uvjetovano je umnogome „tačkom gledišta“ ili pak „centralnom pozicijom“, koja je predstavljena izvana. Ako znamo da su društva zasnovana na patrijarhalnim vrijednostima, onda se pozicija žene (koja se našla u određenom društvenom čvoruštu) nameće kao vrlo efikasna, odnosno tada društveni ustroj biva predstavljen u najogoljenijem obliku. To nije slučaj jedino sa literaturom koja je posredno ili neposredno nastala pod utjecajem feminizma: neki veliki klasični pisci, koji su bili snažno kritički usmjereni ka samim fundamentalima ustroja društva, prepoznali su i koristili tu poziciju. Može biti da jedan od najuspjelijih romaneskih pokušaja pripada Lavu Nikolajeviću Tolstuju. U pitanju je njegov roman „Uskrsnuće“. U tome se romanu problematizira visoka društvena klasa, aristokratija, te organizacija i sama svrha svih društveno bitnih hijerarhija. Centralna pozicija pripada junakinji s imenom Maslova. Preko njene priče se društvene strukture predstavljaju u svojoj srži. Maslova je služavka u ruskoj aristokratskoj porodici; nakon što aristokrata Nehljudov uđe u odnos sa služavkom Maslovom, nakon čega ona ostaje trudna, Maslova se nalazi na udaru društva u kojem živi; najprije je zbog trudnoće izbačena iz službe u toj aristokratskoj porodici, potom biva prinudena da se bavi prostituticom radi prehranjivanja djeteta, te je nepravedno uvučena u ubistvo u javnoj kući, a na kraju skončava pred sudom; u sudskej poroti tokom suđenja se nalazi i aristokrata Nehljudov, čime se on unutar sebe suočava sa vlastitim nedjeljom – u njemu se javlja osjećaj kajanja i budenje kršćanskog shvatanja svijeta. (Na taj način Lav Tolstoј realizira svoju religijsko-ideološku konцепцијu, što je danas manje važno – najznačajnije je kako su preko tog sklopa dogadaja ogoljene strukture ruskog društva.) Na sličan, ali ipak potpuno drugačiji način se preko perspektive služavke u romanu „Sluškinjina priča“, Margaret Atvud, daje slika patrijarhalnog društvenog uređenja. (Uzgred kazano, Margaret Atvud je slavna kanadska spisateljica. Rođena je 1939. godine u Otavi, a djela su joj prevedena na brojne svjetske jezike.) Razlike između romana „Uskrsnuće“ i „Sluškinjina priča“ su najprije tehničke prirode. Roman „Sluškinjina priča“ se svrstava u naučno-fantastični roman, jer se vrijeme radnje odvija u budućnosti. Međutim, naučno-fantastična razina romana se potvrđuje tek na samom kraju, a glavna joj je svrha da izokrene na načinje svijet u kojem trenutno živimo. Treba naglasiti da sam naslov „Sluškinjina priča“ vuče asocijacije na stariju društvenu uređenja (na što problematika romana, također, posredno može biti usmjerena), s jedne strane, a s druge, taj roman govori prije svega o vremenu u kojem trenutno živimo (a nekih većih razlika u odnosu na prvo tu ne postoji, ako je riječ o poziciji žene). Preko naučno-fantastičnog sloja se sve to stavlja pod lupu, ali isto se tako govori o tome na koji se način trenutno stanje u budućnosti može preobraziti u svoj krajnji, totalitarni oblik. To bi podrav-

Književna kritika

Vizija totalitarne budućnosti iz perspektive žene

Prikaz romana „Slušknjina priča“, Margaret Atvud (Beograd: Laguna, 2006)

zumjevalo da se sve ono što posto-
ji i sada u bliskoj ili daljoj budućno-
sti može pretvoriti u načelo na koje-
mu se zasniva društveni sistem.
Konkretno kazano (u kontekstu ro-
mana), svi danas prisutni oblici ek-
sploatacije žena bi tada bili do kraja
institucionalizirani. U romanu se to
tiče nasilja nad ženama u vidu njih-
ovog svođenja isključivo na sredstvo
reprodukциje. Svrha žene u patrijar-
halnom uređenju je na mnoge posre-
dne i neposredne načine prisutna i
danас, dok se preko radikalnog obli-
ka istog – u romanu smještenog u bu-
dućnost – ukazuje upravo na pravce
u kojima se mogu razviti i još i više ra-
dikalizirati totalitarni oblici prisutni
u današnjim i prošlim patrijarhalno-
zasnovanim društvima. Jedno vrlo
važno obilježje totalitarizma može biti
i nedostatak saznanja da se u ta-
kvim okolnostima živi. Na primjer,
bosanskohercegovačko društvo je
oduvijek bilo ekstremno patrijar-
halno društvo (tako je i danas), ali na
način da neki totalitarni oblici tog
društva nikada i nisu izbili na prvi
plan, već se, bez obzira na promjene
režima, uvjek nastavljaju. Različiti
oblici društvenih sukoba, bilo da su
to fašistički ili anti-fašistički, etnona-
cionalistički ili ono koji su suprotne to-
me, klerikalni ili sekularni itd., ne
uključuju u punom smislu poziciju
žene u društvu, tako da se vječiti to-
talitarizam za žene uvjek održava (s
tim da je pozicija žene, ipak, done-
kle bolja u sekularnom nego klerikal-
nom društvu). Nije zgorega ukratko
ukazati na poziciju Maslove u roma-
nu „Uskrsnuće“. Maslova je sluškinja
u aristokratskoj porodici i kao takva
predstavlja sve žene u patrijarhalno-
ustrojenim društvima, kojima nije
dodijeljena neka ugodnija pozicija.
Ugodnija pozicija je pozicija Majke (tj.
one žene kojoj je svrha da obnovi
postojeći patrijarhalni svijet) itd. To
će kazati da ugodniju poziciju ima-
ju samo one žene koje na neki način
jačaju postojeći patrijarhalni ustroj
društva ili koje idu niz dlaku željama
onih koji takav poredak nose. Takve
su žene nešto poput lutki, za njih je
u društvu unaprijed predviđeno
mjesto, maska, to jest uloga koju
moraju prihvatići. Maslova je u po-
ziciji sluškinje na dnu te hijerarhije, ali
je i dalje u okviru iste. Kada je bez nje-
ne odgovornosti okolnosti u kojima se
našla izlože oštrici društvenog
poretka, tada se nakazne vrijednos-
ti na kojima je taj poredak zasnovan
pokazuju u svome pravom obliku.
Dakle, društveni sistem, patrijarhal-
ni poredak, ekonomski sistem je za
Maslovu predodredio mjesto robinje,
tj. služavke u aristokratskoj porodici,
da bi potom u seksualnom smislu bi-
la iskoristena (a to je itekako uobičajeno). Posljedica je da Maslova završa-
va na ulici, postaje prostitutka iz
nužde, zavštava na sudu i na robiji u
Sibiru. Doživjevši duhovnu katarzu,
Nehljudov pokušava da iskoristi svo-
ju aristokratsku poziciju i pomogne
Maslovoj, čime se upliće u složeni bi-
rokratski sistem. Preko ta dva lika se

ma. Prisutne su hijerarhije, pozicije koje zauzimaju žene u zajednici izgrađenoj na potrebama muškaraca. U tom smislu se jako dobro može poslužiti paralela između Tolstojevog romana „Uskrsnuće“ i „Sluškinjine priče“, Margaret Atvud. Naučno-fantastična razina romana nije nimalo iracionalna niti čak neobična, stoga što je u arhitektonici romana prisutno totalitarno iskustvo iz literature 20. vijeka. Najbolji primjeri se tiču organizacije prostora (Zid, barikade, služba u crnim vozilima kojoj ne trebaju legitimacije). Najveći značaj romana Margaret Atvud se uspostavlja upravo tamo gdje se društvo iz perspektive žene predstavlja u totalitarnom obliku. Riječ je o doslovnoj materijalizaciji kroz naučno-fantastičnu razinu romana, ali ta doslovna materijalizacija indirektno upućuje na to da žene i danas žive u totalitarnom društvenom uređenju i da u takvim uređenjima oduvijek žive. Često se kaže da je totalitarizam imanentan 20. Stoljeću, jer su logori i masovna istrebljenja legalizirana, tj. uvedena u pravni sistem. Međutim, zanimljivi oblici nasilja nad ženama isto tako nisu društveno pravilo nego način da se to nasilje prestaje na taj kav način shvatiti? U samim korijenima društava su upisana totalitarizacija i obilježja. O tome je precizno pišano u eseističkim knjigama Virginie Woolf – Vlastita soba i Tri gvineje. U romanu „Sluškinjina priča“ je riječ o nekim oblicima sabirnih centara, logora gdje se odvode žene radi reproducije. Iako izvan književne realnosti vjerovatno nikada nisu postojali takvi centri, može se navesti kako mnogo primjera u kojima je pozicija žene danas u suštini identična. Zašto se događa da je takva problematika tako rijetko prisutna kao tema u javnom prostoru? Nemaju sve žene poziciju sluškinje u romanu Margaret Atvud. Tu postoje Tetke, Svetlana, pruge, Majke itd. Mnoge žene u takvom društvu posjeduju ugordan status, u smislu obrazovanja, finansijskih mogućnosti i dr. Takav status se održava pomoću pravljenjem kompromisa u patrijarhalno zasnovanom društvu. Iako je njihova dužnost da na to ukazuju, one to ne čine kako ne bi izgubile takav ugodni status. Najveći broj žena, kojima nemaju mogućnosti za obrazovanje, jer im poredak to ne dozvoljava ili ih kroz obrazovanje pogrešno usmjerava, žive u doslovnom smislu totalitarizam, na način da ga često i nisu svjesne. Ogroman je broj žena koji čitav svoj život provedu u svoje vrsnoj tamnici, a svaki pokušaj optiranja, javnog govora je podvrgnut društvenoj osudi. Lav Tolstoj u „Uskrsnuću“ navodi jedan dobar primjer. Riječ je o usporedbi između žene iz visokog društva (koja odlaže u pozorište itd.) i ulične prostitutke. Prva je spremna da se proda radi negativnih pobuda (na koje je tjerajući stege tog ugodnog života, želja za kratkotrajnom slobodom) dok druga na ulici misli otprilike „uzmi me ili prodi“, a na takav je postupak tje-

Zabava

LADY GAGA JOŠ JEDNA POP SENZACIJA ILI LUTKA U RUKAMA ILUMINATA?

Piše: Filip PAŽIN
(pazin.filip@gmail.com)

Sto uopće treba čovjeku da bi uspio u glazbenoj industriji? Talent, izgled? Danas mnogi nemaju ni jedno ni drugo, ali ipak su dostigli status najvećih zvijezda na planeti i prodaju milijune albuma? Jesu li oni samo izvođači ili lutke u rukama tajnih društava?

Početkom ove godine na svjetsku glazbenu scenu izbila je još jedna zvijezda, pop senzacija, Lady Gaga. Privukla je pažnju, ne samo hitovima kao što su Just Dance, Poker Face, Bad Romance, već i svojim neobičnim stilom i video spotovima. Dok su djeca vrištala za njom, oni malo skeptičniji i upućeniji počeli su razvijati teorije njenog naglog uspona i simbolizma koji se proteže kroz njene spotove, ali i pjesme.

Simbolizam Iluminata postaje toliko očit, govore upućeni, da više zapravo i nije jasno je li to sve neka bolesna šala ili istina.

Projekt MK - ULTRA, ili drugačije MKULTRA, bio je projekt američke CIA-e, kojim su htjeli istražiti kontroliranje umu kod ljudi. Tijekom 1960-tih pokuse su radili na ljudima, pomoći različitim kemijskim supstancama i drugim metodama, su pokušavali ljudi izbrisati pamćenje i kontrolirati njihov um. Projekt je u 70-tim prekinut i sve su zapravo pokušali zataškati. Ali navodno, projekt je ipak u tajnosti nastavljen. Došli su do raznih drugih otkrića, kako pomoći elektrošokova, izbrisati ljudima pamćenje i stvoriti novu osobu, naravno onaku kakvu bi oni željeli.

Danas se koriste druge metode. Pomoći medija se ljudima šalju nesvesne poruke i signali kojima se želi kontrolirati ljudski mozak. I ne samo kroz medije, već kroz razne filmove, knjige, glazbu i sl. Možda i nema puno smisla, ali smo mi manje-više čuli za ovakve priče.

Kakve to veze ima s Lady Gagom? Neki bi rekli, velike.

Simbolizam koji se nalazi u njenim fotografijama i spotovima je mješavina simbolizama kontroliranja umu, okultizma i tajnih društava. Njena prazna, robotička, pomalo degenerirana persona ima sve simptome žrtve kontroliranja umu. Zvuči smiješno? Teore-

Lady Gaga je lutka u rukama onih, navodno Iluminata, koji žele tajnim simbolima i porukama kontrolirati svijet

tičari zavjera su se potrudili i našli mnoštvo dokaza.

Prvo, njeno ime. Lady Gaga.

Gaga je najlakša riječ za izgovoriti u Engleskom jeziku i najčešće je to prvi glas koje dijete imitira dok pokušavat pričati. Tako da njeno ime doslovno znači: Ja sam dama i imam šuplju glavu. Moja šupljuga glava se može napuniti svakakvim glupostima. Imitirajte me mladi ljudi. Ovo stanje umu je postignuto kontrolom umu.

Njen logo. Prikazuje ženu, zapravo lutku, bez glave, te munju koja prolazi kroz njeni tijelo (slika 1). Munja koja pokazuje da je njeno prazno tijelo napunjeno sa silom kojoj daje život. Lutka bez glave, munja. Shvaćate o čemu govorim.

No, ovo sve se može smatrati čistom glupošću, ali jedan od najjačih dokaza za ovu „teoriju“ je njeno konstantno prikivanje jednog oka.

Dovoljno je pogledati jedan njen spot ili par slika i odmah bi

primjetili da Lady Šupljoglava stalno prikriva jedno te isto oko. Netko bi rekli da je to samo nešto što se čini cool.

Oko koje sve vidi, je već ti-sućama godina, simbol Iluminata. Tajnog, ne baš prijateljski raspoloženog, društva. Njihov simbol

ZNAČENJE RIJEČI GAGA
„Ja sam dama i imam
šuplju glavu. Moja
šupljuga glava se može
napuniti svakakvim
glupostima. Imitirajte
me mladi ljudi“

nosi i sama Gaga. (slika 2.) Da sažmemo dosad iznesene dokaze o tome da je Lady Gaga lutka u rukama onih, navodno Iluminata, koji žele tajnim simbolima i porukama kontrolirati svijet.

Njeno ime, koji bi značilo praznoglava dama, potom njen logo

koji prikazuje lutku, potom stalno prikivanje jednog oka koje ukazuje na simbolizam Iluminata.

No, izgleda da najviše dokaza nudi njen spot za pjesmu „Bad Romance“.

Na početku video spota, oduzeta su joj osjetila. Njene uši i oči su prekriveni. Uskraćenje osjetila je metoda kojom su mučili zatvorene i one kojima su htjeli kontrolirati um da im se olakša re-edukacija.

Nakon toga Gaga izgleda nevino, s velikim ocima, u kadi, a potom dolaze dvije žene koje je muče i ona im se na kraju predaje. (Slika 3.)

Kasnije u spotu, Gaga stoji ispod glave dva jarca, ruku postavljenih točno ispod njih, nakon čega čita va prostorija počinje gorjeti. Rogovi su oduvijek bili simboli Sotone kojeg Iluminati i Masoni štiju (slika 4), a jarci npr. često služe u sotonističkim ritualima.

Na kraju je sve spaljeno osim

glava dva jarca s velim rogovima. (slika 5.)

Njena kralježnica u spotu je neobično jako izražena, kao što je u slici Michael Pacher-a koji prikazuje đavlja, obratite pozornost na Gaginu kralježnicu i đavolovu. (slika 6)

Je li Lady Gaga zaista lutka u rukama Iluminata ili nekog drugog tajnog društva koje preko njenih pjesama i spotova želi prenijeti poruku mladim ljudima? Je li možda sotonistica? Čemu onakav izgled i toliko simbolizma?

Ne znam. Naravno da tu ima još sitnih dokaza, koje sada ne želim iznositi. Naravno ima i drugih izvođača kod kojih se mogu primijetiti slični simboli. To i nije toliko strašno dokle znamo uživati u glazbi ili filmu, da se previše ne unosimo u personu nekog pjevača ili pjevačice, da nam ne bi, kako bi neki rekli, isprali mozak.

Jer ipak ništa nije onakvo kako se čini.

Na mjestu zločina: promocija dokumentarnog filma „Dvije škole pod jednim krovom“

Piše: Dženan KARIĆ

Qpetak, 11.06.2010. godine u sali Centra za kulturu Općine Travnik s početkom u 11:00 sati široj javnosti ovog grada predstavljen je dokumentarni film „Dvije škole pod jednim krovom“ koji je idejno osmišljen i finansijski podržan od strane njemačke Fondacije Schüler helfen Leben (Učenici pomažu život). Projekciji filma je prisustvovalo tredesetak gostiju, predstavnika gradskih vlasti, Ministarstva obrazovanja nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kontona, misije OSCE-a, učenici i građani Travnika. Poslije filma uslijedila je diskusija sa prisutnima o tematiki koju film obrađuje. U ovoj diskusiji se moglo čuti kako je ograda koja dijeli dvije škole u samom centru grada ruglo i posve neprihvatljiva pojava, uvreda za stanovnike Travnika, no jednak tako ustvrđeno je da ona ne predstavlja prepreku u komunikaciji i druženju među učenicima različitih nacionalnosti koji pohađaju te škole. U sedmici prije same javne projekcije filma pet radio emisija iste tematike je emitovano na RTV Travnik dok je film pomenuuta medijska kuća emitovala nakon javnog prikazivanja.

Film je nastao u prvoj polovini 2009. godine u Mostaru, Travniku, Gornjem Vakufu/Uskoplju, Stocu, Vitezu i Bugojnu, a akteri samog filma su učenici, roditelji, profesori, direktori škola, bivši i aktualni ministri. Producija filma je urađena u saradnji sa Centrom za savremenu umjetnost Pro.ba. iz Sarajeva. Projekcijom filma u gradovima u kojima je sniman Fondacija želi otvoriti prostor za promišljajanje i diskusiju o pojavi „dvije škole pod jednim krovom“ kako bi zajednički došli do rješenja koje će omogućiti djeci u Bosni i Hercegovini da odrastaju i žive u okruženju uzajamnog poznavanja, uvažavanja i otvorenosti.

Ova projekcija je ustvari nastavak promocije filma nakon što je u mjesecu martu premijerno prikazan u Sarajevu, a u maju je prikazan u sklopu festivala Dani Sarajeva u Beogradu. Film će također biti prikazan 17.06.2010. u Gornjem Vakufu/Uskoplju u 19:00 sati u Centru za obrazovanje i kulturu te u Stocu, 18.06.2010. također u 19:00 u restoranu Raguza. Pozvani su svi građani i građanke, a ulaz je besplatan.

Fondacija Schüler helfen Leben u Bosni i Hercegovini djeluje od 1993. godine. Težište svoga rada stavlja na jačanje i podržavanje omladinskog aktivizma. Mi smo angažovani na polju obrazovanja, prava učenika, pomirenja među mladima, jačanju omladinskih medija, vijeća/savjeta učenika kao i pružanju finansijske podrške omladinskim projektima širom Bosne i Hercegovine.

Članovi MREVUK-a

Osnivanje MREVUK-a ZE-DO Kantona

U skladu sa saglasnošću Pedagoškog zavoda Ze-do kantona za implementaciju projekta "Promoviranje učešća srednjoškolaca u državnim reformama", u hotelu Internacional u Zenici dana 16. do 18 aprila, 2010. godine je održan dvo-dnevni seminar.

Na tom seminaru su prisustvovali predsjednici Vijeća učenika srednjih škola sa područja čitavog kantona te je osnovana Mreža Vijeća učenika Ze-do kantona (MREVUK u Ze-Do), a demokratskim putem je izabранo rukovodstvo koje će upravljati svim budućim aktivnostima koje će ova

mreža realizirati. Rukovodstvo čine Bilčević Muhamed (predsjednik), Medresa "Osman-ef. Redžović" iz Visokog, Sikira Hana (prvi zamjenik) Gimnazija „Muhsin Rizvić“ Kakanj i Kulic Dino (drugi zamjenik) Mješovita srednja škola "Mehmedalija Mak Dizdar" iz Breze.

MREVUK je organizacija u procesu osnivanja na nivou FBiH. Nakon što se dovrši proces uspostavljanja MREVUK-a na svim kantonima, planiramo organizaciju uspostaviti i na nivou cijele države. Ta bi se organizacija sastojala od MRESURS-a (Mreže savjeta učenika Republike Srpske) i predstavnika kantonalnih MREVUK-a pa bi kao takva djelovala na prostoru čitave države.

Cilj nam je da kroz MREVUK uključimo populaciju srednjoškolaca u proces donošenja odluka na kantonalnom, entitetskom i državnom nivou. Organiziranje mreže vijeća učenika kao predstavnika učeničke populacije omogućit će stvaranje tijela koje će legitimno predstavljati i zastupati njihove interese i potrebe te prava i obaveze na nivou čitave Bosne i Hercegovine.

Ovim saopštenjem mi Vas želimo i zvanično obavijestiti da smo prilikom spomenutog skupa osnovali MREVUK Ze-Do kantona, sa željom da se uključimo u rješavanje problema srednjoškolaca. S obzirom da predstavljamo dio populacije za koju se, po Ustavu, obavezna brinuti država

a i svi ostali nivoi vlasti u BiH, samim tim i kantonalna Vlada. Zato želimo djelovati u koordinaciji sa predstvincima vlasti.

Već imamo na umu konkretnе projekte. Poznato nam je da pojedina Vijeća učenika u srednjim školama kantona ne funkcionišu na način na koji bi trebala. Razlog tome je nedovoljna educiranost po ovom pitanju. Mi u narednom periodu planiramo da u saradnji sa OKC-om te ASUBIH-om realizujemo projekt edukacije, pomoći edukatora iz pomenutih organizacija. I kao prvi projekt koji mi planiramo realizirati jeste projekt pod nazivom „Smeće u vreće“, koji će se provoditi na području svih općina Ze-do kantona, o čijoj realizaciji ćete biti obavješteni naknadno.

Kultura I ove godine Mostarsko proljeće s bogatim sadržajem

Dani matice Hrvatske – Mostarsko proljeće 2010. otvoreno je od 15. travnja s brojnim gostima i velikim brojem predstava, koncerata, izložbi slika i brojnih drugih kulturnih manifestacija

Piše: Filip Pažin
(pazin.filip@gmail.com)

Dani matice Hrvatske – Mostarsko proljeće 2010. je kulturna manifestacija koja se ove godine održava tradicionalni 12. put. No, ovaj put stvari su ponešto drugačije. S pozitivne strane od ove godine ovaj festival je postao ravnopravni član Europejske asocijacije festivala (EFA), no s druge strane su izgubili svog umjetničkog ravnatelja Vjekoslava Šuteja koji je nažalost preminuo.

Festival je otvoren 15. travnja, a

završava 1. lipnja 2010.

U dvanaest godina svoga postojanja Mostarsko proljeće izraslo je u respektabilnu manifestaciju, jednu od najjačih u ovom dijelu Europe, a odabirom gostiju i programa svake godine iznova dokazuje svoj međunarodni karakter. Naime, gosti i sudionici Mostarskog proljeća, doslovno su stizali iz svih dijelova svijeta – iz SAD-a, s Kube, Japana, Španjolske, Francuske, Italije, Rusije, Mađarske, Bugarske, Rumunije, Češke, Austrije i Velike Britanije, a na dvanaestom Mostarskom proljeću ove godine održane su mnoge predstave, koncerti, izložbe slika, predstavljanje knjiga, opere, itd...

Organizatori su se požalili ka-

Pogled na Mostar

**RECESIJA
ZAHVATILA
I KULTURU
Organizatori
Mostarskog
proljeća požalili
su kako su ih
mnoge velike tvrtke
odbole sponzorirati
pod krinkom
gospodarske
krize i recesije**

ko su ih ovaj put mnoge velike tvrtke odbile sponzorirati pod krinkom gospodarske krize i recessije, no opet su uspjeli naći dovoljno novca da ova se ova, za Mostar, vrlo bitna manifestacija održi.

Naravno sa zadnjim danima proljeća i sa krajem ove manifestacije polako i umire kulturni život Mostara.. sve do sljedećeg proljeća.

VEBOMANIA

Pijugiraj se

Piše: Goran VRHUNC

(goran.vrhunc@gmail.com)

Pijugiraj se! Budи svoј! moto je internet sajta <http://www.pljuga.com/>. Sajt je sa radom počeo 18. februara 2003

godine. Ideja je bila da se na jednom mjestu napravi prostor za promociju rock'n'rol-a u dijaspori, te je okupirala samo teritoriju Ontarija u Kanadi. U toku razvoja sajta došlo je do veće pokrivenosti. Nakon Sjeverne Amerike (SAD i Kanada), pokrivena je i Australija. Stvari su kasnije krenule svojim tokom. Sedma godina otkako pljuga.com postoji ona sarađuje i promoviра bendove iz diaspore i sa Balkana. Svojim načinom rada nastoji uvesti zapadnjački sistem u sadašnjost Balkanske scene. Kvalitetnijom promocijom do cilja. Opstajanja alternativne kulture.

Na pljugi možete čitati vijesti o festivalima, konkursima, o izlasku novih albuma, novih video spotova. Nakon vijesti slijedi sekcija Nova generacija koja obuhvaća bendove sa prostora Balkana. Tu možete vidjeti i saznati sve o bendovima koji egzistiraju današnjom scenom i pronaći za sebe novi zvuk. Također pored Nove generacije i Stara generacija ima svoje mjesto na pljugi za sve one koji su nostalgični i za mlade koji su na razne načine čuli za velike bendove ex-Yu scene 70-ih i 80-ih godina. Tu se nalaze i bendovi s kraja 80-ih i početkom 90-ih godina. Zatim slijedi sekcija Dijspora u kojem su predstavljeni bendovi iz Amerike, Kanade, Evrope i Australije. U sekcijsi Manifestacije možete saznati ko i gdje održava festival, koncert ili svirku, da li gostuju u vašem gradu. Sekcija Mjuza je vjerovatno

Muzika, muzika i samo muzika...i film

najposjećenija sekcija. Pljuga u suradnji sa bendovima koje predstavlja nudi veliki izbor download-a albuma, pjesama. Prvi bend koji je bio postavljen za download je sarajevska punk grupa Ofajd. Da se zna da su svi download-i oficijelni i pljuga ima prava na njih tako da možete bez bojanja upotpuniti vašu kolekciju muzike. Zadnja sekcija koja se nalazi na sajtu je sekcija Magazin koja je podijeljena na Recenzije, Intervjuje, Kulturu i Film. Sve ima veze sa

muzikom pa tako i film. Iako je samo jedan film trenutno na sajtu vrijedan je. Radi se o filmu Igora Mirkovića „Sretno dijete“ koji govori o zlatnom dobu ex-Yu scene „novom valu“.

Sve što postoji dugo vrijedi.

Pljuga.com svakako zaslужuje pažnju svih uzrasta. Ovi mlađi da vide i čuju šta i kako njihova generacija radi i za ove starije koji možda misle da je punk-rok umro i da se ništa ne dešava. A dešava se samo se treba pljugirati.

Omladinska Novinska Asocijacija
u Bosni i Hercegovini

**SCHÜLER
HELPEN
LEBEN**

OSLOBOĐENJE